

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 28.03.2023

Vår ref.: 202218761-8 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 989005

Hamar omformerstasjon - godkjenning av detaljplan

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til deres e-post datert 10. november 2022 med oversendelse av detaljplan (tidligere kjent som miljø-, transport- og anleggsplan (MTA)) av 10. november 2022 for Hamar omformerstasjon på Jessnes (NVE ref.: 202218761-5).

1 Vedtak

NVE godkjenner fremlagt detaljplan for bygging av Hamar omformerstasjon i Ringsaker kommune, Innlandet fylke.

Vilkår for godkjenning:

- Dere skal orientere oss om når anleggsarbeidet starter og når anlegget blir satt i drift. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser.
- Entreprenører skal gjøres kjent med detaljplan og dette vedtaket.
- Det skal utarbeides en fagkyndig vurdering av hvordan anlegget skal bygges for å unngå økt fare eller skade fra overvann, helt til resipient. Eventuelle risikoreduserende tiltak i anleggs- og driftsfase skal beskrives konkret. Vurderingen skal oversendes NVE før anleggsarbeidet kan starte.
- Dere skal sende inn målsatte fasade-, plan- og snittegninger som viser omformerstasjonens plassering i terrenget, og det skal begrunnes hvordan dere oppfyller konsesjonsvilkåret. Tegningene skal vise utforming (material- og fargevalg), høyde på bygget og overgang til eksisterende terreng. Tegningene skal sendes NVE for godkjenning før arbeidet med stasjonsbygget og tilhørende utearealer påbegynnes.
- Dersom dere avdekker avvik som har medført, eller kan medføre betydelig skade på miljøet, skal dette umiddelbart rapporteres til NVE. Rapporteringen må også angi hvilke tiltak som er, eller vil bli iverksatt for å lukke avviket, hindre gjentakelser og avbøte mulige skader.
- Det skal utarbeides en sluttrapport som sendes NVE innen ett år etter at anlegget er satt i drift. Rapporten skal dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og eventuelle endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonene datert 10. september 2020 post 10 (NVE ref.: 201907071-23 og 201907071-26). Bane NOR SF er ansvarlig for bygging av omformerstasjonen, og har utarbeidet en felles detaljplan for konsesjonene gitt til både Bane NOR og Elvia AS. NVE minner om at det er konsesjonær, og ikke entreprenør, som er ansvarlig for at anlegget bygges i tråd med konsesjon og vedtatte planer.

Planen må være i samsvar med vilkår og forutsetninger gitt i konsesjonene.

NVE understreker at planene ikke skal fravikes uten vår godkjenning. Planene gjelder for bygging, drift og vedlikehold av anlegget. Vi kan stille krav om ytterligere detaljering og dokumentasjon for hele eller deler av anlegget ved et senere tidspunkt.

NVE kan følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kapittel 10.

Vi gjør oppmerksom på at Bane NOR må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter. Bane NOR er også ansvarlig for å innhente andre eventuelle tillatelser etter annet lovverk.

2 Bakgrunn

Den 10. september 2020 ble Bane NOR meddelt konsesjon av NVE for å bygge Hamar omformerstasjon med adkomstveg fra Jessnesvegen. NVE gav samtidig Elvia tillatelse til å bygge og drive deler av koblingsanlegget på omformerstasjonen, i tillegg til å bygge en jordkabel ned til Furnesfjorden.

Konsesjonene ble ikke påklaget til Olje- og energidepartementet (OED).

3 Høring

Detaljplan for Hamar omformerstasjon ble sendt på høring 30. november 2022 til Statnett SF, Elvia AS, Ringsaker kommune, Bane NOR SF, Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune.

Frist for å komme med uttalelse til detaljplan var 22. desember 2022.

I anleggskonsesjonen er det i vilkår 10 om detaljplan, blant annet satt krav om at Bane NOR og Elvia skal utarbeide planen «i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere.» NVE vurderte at vilkåret ikke var tilstrekkelig oppfylt, og ba derfor Bane NOR varsle grunneiere og rettighetshavere om høring den 2. februar 2023.

Frist for å komme med uttalelse til detaljplan var 24. februar 2023.

3.1 Innkomne merknader

NVE har mottatt 2 uttalelser til detaljplan for Hamar omformerstasjon. Disse er sammenfattet under. Bane NOR har kommentert høringsuttalelsene, og deres kommentarer er gjengitt i kursiv under den aktuelle høringsuttalelsen.

Ringsaker kommune (13. desember 2022) skriver at det ikke lenger er planlagt nye jernbanespor på Jessnes, og at dette bør synliggjøres i plandokumentene. Kommunen mener dette kan gjøre etablering av omformerstasjonen enklere.

Bane NOR skriver at de tar innspillet fra Ringsaker kommune til etterretning, og forklarer at det tidligere planlagte dobbeltsporet synes i dokumentene fordi planunderlaget som er benyttet er gammelt. Bane NOR vil ikke inkludere dobbeltsporet ved utarbeidelse av nye dokumenter og kartgrunnlag.

Statsforvalteren i Innlandet (15. desember 2022) kommenterer at de ikke har vesentlige merknader til detaljplanen, og informerer om at planen er forelagt enhet for vannforvaltning og forurensing.

Bane NOR har ingen kommentarer til innspillet fra Statsforvalteren.

4 NVEs vurderinger

Formålet med en detaljplan er å sikre at det tas hensyn til miljø og landskap ved bygging og drift av anlegget. Vurderingene i planen skal baseres på informasjon som er kommet frem i konsesjonsprosessen.

NVE mener detaljplanen som Bane NOR har utarbeidet for Hamar omformerstasjon beskriver hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres. I dette kapitlet vil vi kun gå gjennom om detaljplanen svarer på vilkårene satt i anleggskonsesjonen, og gjøre en vurdering av de øvrige temaene i detaljplanen hvor det er ytterligere behov for avklaring med NVE. NVE forutsetter at Bane NOR ved anleggsarbeidet følger beskrivelsen i detaljplanen, og vi mener det ikke er nødvendig å gjøre en vurdering av alle temaene som detaljplanen beskriver.

4.1 Justering fra konsesjonsgitt løsning

NVE registrerer at Bane NOR skriver i detaljplan at de arbeider med en alternativ løsning hvor det bygges et gassisolert innendørsanlegg isteden for et luftisolert utdørsanlegg. Vi minner om at dette er en konsesjonspliktig endring som krever godkjenning fra NVE.

4.2 Naturmangfold

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven er blitt vurdert i konsesjonsbehandlingen av tiltaket. Den innsendte planen er innenfor de rammene som er vurdert i konsesjonen. NVE har derfor ikke vurdert tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene i konsesjonsbehandlingen.

4.2.1 Fremmede arter

I anleggskonsesjonene er det satt vilkår om at detaljplanen skal beskrive tiltak mot spredning av skadelige fremmede organismer (tidligere omtalt som svartelistede arter). I Artsdatabanken er det registrert flere forekomster av fremmede karplanter i nærheten av tiltaksområdet. Bane NOR har derfor engasjert miljørådgiver fra COWI for å gjennomføre en detaljert kartlegging av tiltaksområdet. Kartleggingen avdekket åtte fremmede arter med behov for tiltak for å overholde aktsomhetsplikten ved massehåndtering, jf. forskrift om fremmede organismer § 24, fjerde ledd.

COWI har foreslått en rekke avbøtende tiltak for å hindre spredning av skadelige arter under anleggsperioden. Bane NOR skriver at rapporten skal gjennomgå med entreprenør

før grunnarbeider starter opp, og at de avbøtende tiltakene skal følges gjennom hele anleggsperioden. Entreprenør skal i tillegg ha en ansvarlig person som følger opp temaet i anleggsperioden.

NVE understreker at det er konsesjonærs ansvar at aktsomhetsplikten overholdes. Etter vår vurdering er de foreslåtte tiltakene hensiktsmessige, se også vår vurdering i punktet om massehåndtering og istandsetting i avsnittet nedenfor. Vi understreker viktigheten av at det etableres et system som sikrer at tiltakene gjennomføres som beskrevet. Vi har ingen øvrige merknader.

4.3 Arealbruk

4.3.1 Generelt

Den permanente og midlertidige arealbruken er beskrevet i detaljplanen og inntegnet på kart. Etter NVEs vurdering er detaljeringen tilstrekkelig til at vi kan vurdere tiltakene og godkjenne planen. Vi understreker imidlertid at dersom det oppstår behov for endringer i forbindelse med totalentreprenørs detaljprosjektering av grunnarbeidene, kan dette være søknadspliktig til NVE.

4.3.2 Riggplasser

Det er planlagt to riggplasser til bruk i anleggsperioden. Riggområde 1 er planlagt på en åpen plass sør for Jessnesvegen, under dagens luftledning. Bane NOR opplyser at det ikke er behov for ytterlige inngrep på riggplassen. Riggområde 2 er planlagt inne på stasjonstomten.

Vi konstaterer at det ikke skal gjøres tiltak i riggområde 1. Vi forutsetter at Bane NOR gjennomfører nødvendig opprydding og oppussing av arealet før anleggsarbeidet avsluttes. Videre konstaterer vi at riggområde 2 ligger innenfor planområdet til omformerstasjonen. Vi forutsetter derfor at arealet skal istandsettes som øvrige deler av planområdet. Vi har ingen øvrige merknader.

4.3.3 Massehåndtering og istandsetting

I detaljplanens kapittel 5.3 står det at det tas sikte på å oppnå massebalanse ved etablering av adkomstvegen og stasjonsområdet. Ved et eventuelt masseoverskudd skal massene forsøkes gjenbrukt i lokale prosjekter. Ved et eventuelt masseunderskudd skal egnede masser hentes lokalt. Mellomlagring av masser skal foregå innenfor planområdet. Toppmasser som ikke er forurenset av fremmede arter skal ivaretas og benyttes til revegetering. NVE bemerker at relativt store arealer er infisert av fremmede arter. Etter vår vurdering kan dette medføre at det må tilføres eksterne vekstmasser til istandsetting. Vi minner derfor om at det kun skal benyttes rene masser, også når disse hentes utenfor planområdet.

Tiltak for å redusere terrenginngrep er beskrevet i punkt 5.4 i detaljplanen. Etter NVEs vurdering er de beskrevne tiltakene hensiktsmessige og dekkende for hvordan anleggsarbeidet skal gjennomføres for å oppnå et godt sluttresultat etter istandsetting. Vi

minner om at et godt sluttresultat forutsetter at det legges til rette for hurtig revegetering og at det ikke kommer inn fremmed arter på de istandsatte arealene.

4.4 Naturfare

4.4.1 Overvann og flom

Naturfare er omtalt i detaljplanens kapittel 7, og risiko og fysiske tiltak mot naturfare er også beskrevet i konsesjonssøknaden. NVE konstaterer at adkomstvegen til omformerstasjonen ligger innenfor aktsomhetsområde for flom (kilde: NVE Atlas). I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt følgende vilkår:

«Utover det som står i veilederen skal planen spesielt beskrive og drøfte hvordan overvann skal håndteres og overvannssystemer dimensjoneres.»

I detaljplanen fremgår det at overvannssystemene skal dimensjoneres for 200 års flom med anbefalt klimapåslag. Kryssende flomveger skal ledes gjennom stikkrenne under adkomstvegen, i grøft rundt stasjonstomten og ned i bekkedrag for eksisterende flomveg. Vedlagt plantegning for forslag til plassering av grøft for overvann skal videreutvikles. Bane NOR understreker at bygging av omformerstasjonen ikke skal medføre økte flomhøyder/oppstuvning verken oppstrøms eller nedstrøms tiltaket, og at avbøtende tiltak som gruslagt tomt og grønne tak vil vurderes.

Det er tidligere gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) der risiko for naturødeleggelser som følge av flom er vurdert, og Bane NOR opplyser at entreprenør er ansvarlig for å oppdatere denne og inkludere avbøtende tiltak og løsninger for overvann og flomhåndtering før anleggsstart. Oppdatert analyse og foreslåtte løsninger og tiltak skal godkjennes av Bane NOR.

Etter NVEs vurdering av de overordne prinsippene for håndteringen av overvann gode. Det er imidlertid ikke utarbeidet en endelig plan for hvordan anlegget skal bygges for å unngå økt fare eller skade fra overvann, jf. [NVE rettleiar for handtering av overvatn i arealplanar](#). Siden den reelle faren ikke er avklart, kan det heller ikke utelukkes at det må gjennomføres avbøtende tiltak utenfor de arealene som er omfattet av konsesjonen. NVE vil derfor stille som vilkår at det skal utarbeides en fagkyndig vurdering av hvordan anlegget skal bygges for å unngå økt fare eller skade fra overvann, helt til resipient. Eventuelle risikoreduserende tiltak i anleggs- og driftsfase skal beskrives konkret. Vurderingen skal oversendes NVE før anleggsarbeidet kan starte.

Bane NOR skriver i detaljplanen at nedre del av adkomstvegen er berørt av aktsomhetsområdet for flom i Mjøsa. Videre skriver de at både Brumunddal og Hamar stasjon vil ligge under vann og at togtrafikken i området vil stansen i en slik situasjon. Beredskapen ved omformerstasjonen skal ivaretas ved intern redundans. Adkomsten vil være til fots eller med terrengkjøretøy over jordet fra nord.

NVE konstaterer at Bane NOR mener at beredskapen ved omformerstasjonen kan ivaretas ved bruk av en alternativ adkomst. Videre legger vi til grunn at det ikke vil være

personopphold ved transformatorstasjonen som er avhengig av transport inn/ut via den normale adkomstvegen. NVE understreker at det er Bane NORs ansvar at eventuelle beredskapshensyn ivaretas ved en flomsituasjon i Mjøsa og har ingen øvrige merknader.

4.5 Kulturminner

I anleggskonsesjonens post nr. 10 er det satt følgende vilkår:

«Konsesjonæren skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før miljø-, transport- og anleggsplanen blir godkjent.»

NVE konstaterer at undersøkelsesplikten er oppfylt, jf. Fylkeskommens høringsuttalelse omtalt i Bakgrunn for vedtak for i konsesjonssaken og i detaljplanens punkt 3.1.4. Fylkeskommunen har gitt tillates til inngrep i to automatisk fredede kulturminner. Tillatelsen er gitt uten vilkår om ytterlige undersøkelser. Vi har ingen øvrige merknader.

4.6 Riving av eksisterende anlegg

I Elvias anleggskonsesjon, post nr. 11, er det satt følgende vilkår:

«440 meter av 132 kV kraftledningen Furnes-Nes som går mellom Mjøskanten i Furnesfjorden og Hamar omformerstasjon skal fjernes innen to år etter idriftsettelse av 132 kV kablen på samme strekning.

Det skal lages en plan for rivingen av ledningen. Planen skal forelegges NVE før arbeidene igangsettes, og den kan inngå i miljø-, transport- og anleggsplanen.»

I detaljplanens kapittel 4.4 har Bane NOR opplyst at riving av eksisterende 132 kV luftledning utføres etter idriftsettelse av jordkablen på samme strekning. NVE legger til grunn at arealbruk knyttet til fjerning av eksisterende ledning er den samme som for bygging av den nye kablen og for omformerstasjonen.

NVE minner om at for å ivareta vilkårene i anleggskonsesjonene, skal plan for riving av eksisterende ledning forelegges NVE før arbeidet med riving igangsettes.

4.7 Fasade

I anleggskonsesjonens punkt 10 er det satt følgende vilkår til detaljplanen:

«Utover det som står i veilederen skal planen spesielt beskrive og drøfte utforming av stasjonsbygningens fasade og høyde slik at de visuelle virkningene ved anlegget begrenses.»

I detaljplanens kapittel 4.1 skriver Bane NOR at detaljer som fasade og eksakt høyde vil være opp til totalentreprenør. I detaljplanens kapittel 8 fremgår det at omformerstasjonen skal tilpasses landskap og omgivelser gjennom plassering i terreng, fargebruk og fasadeutforming. Bane NOR skriver også at visuelle virkninger skal begrenses ved at vegetasjon rundt omformerstasjon og adkomstveg i størst mulig grad skal bli stående.

NVE konstaterer at det ikke er utarbeidet en plan for stasjonsbygningens utforming, men at dette skal gjøres av entreprenør. NVE vil derfor stille som vilkår om å sende inn målsatte fasade-, plan- og snittegninger som viser omformerstasjonens plassering i terrenget. Det

skal begrunnes hvordan dere oppfyller konsesjonsvilkåret. Tegningene skal vise utforming (material- og fargevalg), høyde på bygget og overgang til eksisterende terreng. Tegningene skal sendes NVE for godkjenning før arbeidet med stasjonsbygget og tilhørende utearealer påbegynnes.

4.8 Friluftsliv

I anleggskonsesjonens punkt 10 er det satt følgende vilkår til detaljplanen:

«Utover det som står i veilederen skal planen spesielt beskrive og drøfte omlegging av stien på Jessnesrunden slik at et sammenhengende stisystem opprettholdes.»

I detaljplanens kapittel 3.1.3 skriver Bane NOR at omformerstasjonen med adkomstveg vil ligge i friluftslivsområdet Jessnesskogen, og at flere mye brukte stier i nærområdet kan bli direkte berørt av tiltaket.

I detaljplanens kapittel 8 beskriver Bane NOR planlagte avbøtende tiltak for friluftsliv i nærmiljøet til omformerstasjonen. Både i anleggsperioden og etter ferdigstilling skal eventuell omlegging av tursti gjøres slik at et sammenhengende og riktig skiltet stisystem opprettholdes og er lett tilgjengelig. Videre skal beboere og aktuelle myndigheter informeres om anleggsarbeid og tiltak som planlegges, slik at arbeidet gjennomføres på en måte som tilfredsstillende beboere og nødetaters behov for adkomst og tilgang på området.

NVE vurderer at detaljplanen gir en tilfredsstillende beskrivelse av hvordan omlegging av stien på Jessnesrunden skal gjennomføres slik at et sammenhengende stisystem opprettholdes, og vi vurderer at vilkåret i anleggskonsesjonen er ivaretatt.

5 Konklusjon

NVE vil med de vilkårene og forutsetningene som er gitt i dette vedtaket, godkjenne Bane NORs detaljplan for Hamar omformerstasjon på Jessnes.

6 Sluttrapport

NVE kan følge opp anlegget med tilsyn med hjemmel i energiloven kapittel 10. Som et ledd i oppfølging av anlegget vil NVE stille krav om at det skal utarbeides en sluttrapport, som sendes NVE innen ett år etter at anlegget er satt i drift. Rapporten skal dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og eventuelle endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. [Mal for sluttrapport finnes på nve.no.](http://nve.no)

Tidsfrist for opprydding og istandsetting av anleggsområdene er i konsesjonen satt til to år etter at anlegget er satt i drift. Dersom oppryddingen ikke er ferdig når sluttrapporten sendes inn, skal status og fremdrift for dette arbeidet rapporteres til NVE. NVE kan avslutte tilsyn i byggefasen på grunnlag av innsendt sluttrapport.

6.1 Tilleggsopplysninger som dere må være oppmerksomme på

6.1.1 Orientering av grunneiere og rettighetshavere

Vi ber dere, så snart som mulig, om å orientere berørte grunneiere og rettighetshavere om dette vedtaket. Orienteringsbrevet finnes vedlagt, og vedtaket skal følge orienteringen. Kopi av underrettingen med tilhørende adresseliste skal sendes til NVE.

6.1.2 Krav om internkontrollsystem (IK-system)

Internkontrollsystem for energianlegg gjelder fra 1.1.2019. NVE forutsetter at dette er på plass og at det følges opp.

6.1.3 Plan- og bygningsloven

For anlegg for overføring eller omforming av elektrisk energi som har anleggskonsesjon etter energiloven, gjelder ikke plan- og bygningsloven (pbl) med unntak av kapittel 2 og 14. Det betyr at det for gjeldende anlegg verken er nødvendig med dispensasjon fra gjeldende kommunale arealplaner eller kommunal byggesaksbehandling, jf. pbl §1-3.

Når anlegget er ferdig bygget, skal kommunen få tilsendt kartdata i egnet kartformat med alle fysiske anlegg slik at kartdata på enkel måte kan gjøres tilgjengelig, jf. byggesaksforskriften (SAK 10) § 4-3, siste ledd.

6.1.4 Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

NVE minner om at anlegget er underlagt kraftberedskapsforskriften (FOR-2018-11-01-1641). NVE har ikke vurdert om tiltaket tilfredsstiller forskriftens krav.

Før anleggsarbeidet starter er tiltakshaver ansvarlig for å innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

6.2 Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se informasjon om rett til å klage på **siste side**. Vi gjør oppmerksom på at på grunn av påsken er klagefristen utvidet til 4 uker.

Med hilsen

Helga Munkeby Tingstad
Førstekonsulent

Godkjent av Anne Johanne Kråkenes
Seksjonssjef

Kristian Markegård
Direktør

Mottakerliste:

ELVIA AS
BANE NOR SF

Kopimottakerliste:

Ringsaker kommune
BANE NOR SF - Andreas Tutturen Clausen
STATSFORVALTEREN I INNLANDET
INNLANDET FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 4 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.